

Motion till riksdagen 2006/07:Ju299

av Yvonne Andersson (kd)

En resningskommission

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen begär hos regeringen att en utredning om en resningskommission tillsätts.

Bakgrund

I Sverige har Högsta domstolen, HD, makt att både avslå och bevilja resningsansökningar från människor som anser sig oskyldigt dömda. Nålsögat är litet, och i princip beviljas bara resningstillstånd i de fall någon helt ny omständighet tillkommit, exempelvis nyfunnen bevisning.

Sedan den första juli 2004 är det bara JO och JK som automatiskt får sina fall prövade i HD. Riksåklagaren måste begära prövningstillstånd och får ja i tre av fyra fall. Högsta domstolen prövar även mål som överklagas från någon av de sex hovrätterna i landet. Huvudregeln är att HD ger prövningstillstånd endast om fallet har prejudicerande verkan, det vill säga kan ge ledning i hur liknande fall ska bedömas i framtiden. År 2005 fick HD 4 484 ansökningar om prövning. Endast 141 beviljades. I praktiken blir hovrätten högsta instans i de allra flest mål.

Flera rättsfall de senaste åren har påvisat behovet av en kompletterande instans till HD. De senaste årens mer uppmärksammade rättsfall, där en dömd trots allt har fått resning, har inte berott på en välvillig inställning från samhället utan på hårt arbete från både journalister och advokater för att genom opinionsbildning skapa tryck för en förnyad prövning.

Fel! Okänt namn på

Utred en fristående resningskommission

En resningskommission fristående från andra rättsvårdande myndigheter som åklagare och polis, skulle kunna granska de fall där förnyad prövning begärs.

Resningskommissionen skulle inte bara bygga upp rättssäkerheten genom att ge de som anser sig dömda på felaktiga grunder en möjlighet till rättelse utan också på sikt förbättra metoderna att bedriva en förundersökning. Att människor frias efter många år i fängelse betyder också att någon skyldig går fri. De senaste årens friande domar betyder att minst tre gärningsmän, alla med grova brott på sitt samvete ännu inte har fångats upp. Rättsväsendets arbetsmetoder måste ständigt prövas för att vara så rättssäkert och effektivt som möjligt. Här har en resningskommission också en viktig uppgift.

Flera länder i Europa har i dag en resningskommission i någon form, bland andra Storbritannien och Norge. Befogenheterna kan skilja mellan de olika kommissionerna. I Storbritannien kan kommissionen besluta om förnyade polisutredningar och kan göra egna undersökningar.

Möjligheten och utformningen av en resningskommission som passar Sveriges behov och myndighetsuppbyggnad bör med ovanstående som grund utredas.

Stockholm den 27 oktober 2006

Yvonne Andersson (kd)